

88

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Ερωτ. IV, 88* / 1970

A.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

16-23 Μαρτίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Γιάινκουλη...
(παλαιότερον ὄνομα: ...), Ἐπαρχίας Τικνάβου, Νομοῦ Λαρίου.
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ζωτηρίου Διμανόμου.. ἐπάγγελμα ... Διδάσκων...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... Βη. Θεσσαλονίκης ... 51. Λαρίου.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον... 98 (6) ἔτη...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
  - α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. Βασιλείου Τσακάρου ..
Γραμματεὺς Κοινοῦτος ..
ἡλικία .. 55 ἔτη γραμματικαὶ γνώσεις .. Γυμνασίον ..
τόπος καταγωγῆς Κούμκου (Χρυσάμπελος) Ἀνατ. Θράκης ..
β) Γεωργίου Μαλλιδί τοῦ ἐπὶ γεωργίας ἀρχηγού

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικὰ περριοχὰ προσωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ βοσκὴν ποιμνίων; Αἱ πεδινὰ διὰ σποράν καὶ ... αἱ ὄρεινα διὰ τὴν βοσκὴν ποιμνίων ..
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; αἱ κολλητρήματα ἑταῖον ἐνηλλάσσοντο κατ' ἔτος.
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητες δ) εἰς μόνας κλπ. ....
Ἰανήκον .. εἰς Ἑλλήνας ἰδιοκτήτας ..
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; . οἱ γονεῖς διέτεραν τὴν περιουσίαν συζυγίᾳ μὲν καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων τῶν διανημομένων μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν ..

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ἡ βεβαλοῦντο μετ' αὐτῶν γεωργίαν κυρίως καὶ ἐλαχίστως μετ' αὐτῶν κτηνοτροφίαν.*

2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ναὶ, ἐν παρεργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα τῶν γαιοκτημόνων ἐργάζοντο οἱ ἀνωτάτους νεὲς καὶ οἱ τελεῖως ἄποροι.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... *Ἡ βεβαλοῦντο «Κευλομεταίτες».*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *Χρῆμα ἢ εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερίσιμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίαν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται - ἄνδρες καὶ γυναῖκες - ἡμοίβοντο εἰς εἶδος δι' ἄλωνισμα, θερο - χρῆμα εἰς ἀμπελί.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

Δεν ἐχρησιμοποιοῦντο δούλοι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

Εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν περιόχην.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Ἐποχικῶς δὲν ἐπήγαιναν εἰς ἄλλην περιόχην.

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μέ καυσίν: α) τῆς καλαμιάς μετά τόν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μέ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

.. Σηαλαμώερον. Ἐλιπαίνοντο. μέ. τῶν ζωϊκῶν. κῶπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων. κλπ.) . και. μέ. παράχωμα. χλόης. δι' ὀργώματος. ....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. Μετὰ τὴν ἔγνακράστα εἰν. τιν. Ἐδω. κατὰ τὸ 1945.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. Τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τὸ ἔτος 1930. Ἡ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ ἔτος 1935.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμηθεῖα αὐτοῦ; .. Τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον ἐπὶ τὰς φλοισφαιστικὰς καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς ἄλλα κτηνῶν τὰ κτήματα. Τούτω ἐπρωμηθεῖοντο ἀπὸ τὸ ἐμπόριον. ....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου μέ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

Σχεδιαγράφημα παραθέσμεν εἰς ἐπιχειώσει μετ' 3.

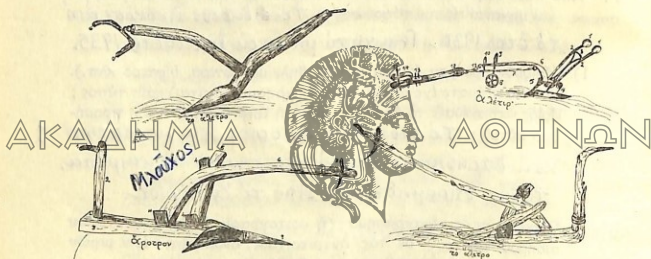
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .. Τὸ ἔτος 1935....
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .... ὁμοίως τὸ ἔτος 1935. ....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Τὸ ἔτος 1930.

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ . . . . . Τὸ ἔτος 1930 . . . . .

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον . . . Κατασκευάζει ὁ γῆρας ὁ γεωργὸς καὶ ὁ ἑτακίτης. Περιπέτως ἀνετίθειτο ἢ κατασκευεῖται ἢ ἐπισκευεῖται εἰς χειρὸν κτλ. . . . . ἐξιδνευμένον. — . . . . .

2) Ποῖα ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποῖα εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15. . . . .
					ἑτακίτης	ζεύκτης	κίβητος	κοντέφι	ἄροτρον					

Ἰχνογράφημα εἰς σημειώσεως σελ. 3.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Τ.ὸ. ὑνί. τοῦ. ξυλίνου. ἀρότρου. δέ. ἦτο. μιᾶς. μορφῆς. . .

Ἄλλο. διὰ. τῶν. ἀροτριάων. τῶν. χωματερῶν. καὶ. ἔλλα. . .

διὰ. τῶν. ἀροτριάων. τῶν. πετρωδῶν. . . (βλ. ἐμ. βελ. 3.)

ὑνί

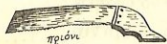
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; . . Τ.ὸ. εἶδος. τῆς. σπάθης. τοῦ. ἀρότρου. ἦτο. πλείον. ἢ. ἑξήκοντα. . .

ἦτο (ἢ εἶναι), κατασκευασμένη ἐκ ἔυλου ἢ σιδήρου, ἐκ ξυλίνου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.) . . . . .

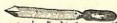
Τ.ὸ. σκεπάρνι, τὸ. πριόνι, ἢ. ἀρίδι, ἢ. δ. δ. ἀρνάρι, καὶ. ὁ. ξυλοφάι. . . . .

πριόνι

ἀρίδι

ρινί ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Διὰ τὰ ἄροτρα. μάλακ. βόες. ...*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο. δύο. βόες. ....*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἦτο. ἀναγκαῖος. ὁ. ζυγός. ....*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λουρα, ζευλές, πιζεύλια κλπ.).

Ἐπιγραφὴν παραθέτομεν εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα. εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα. εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα. εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα. εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα. εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα.*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λουρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα. εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα. εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα. εἰς τὴν ἑξῆς σελίδα.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ τῆς 1925.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Μὲ ἀλυκίδες, ὀπανάω. μ.ε. ὀπανάω.*

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

Ο. εὐρώπης αὐτῶν γίνεται ἐν ὅλοις χρονίωσ. τὰ ὄργωματα -

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά: π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ τοῦ εὐ. διμητριακῶν. π.χ. καλλουργία. ἔν. ὄργωμα κατὰ Μάρτιον ἢ Ἀπρίλιον, τὸν Αὐγούστιον. ἔν. γύρισμα (σταλασμα) καὶ τὸ Ὀκτωβριον. ὄργωμα καὶ ἐκδορὰ. Σήμερον. τὰ ὄργωμα γίνεται τὸ Σεπτεριον ἢ Ὀκτωβριον. καὶ ἔν. ἐκδορὰ ἢ ἀπορὰ. ....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

... ὁμοίως ὡς ἀνωτέρω

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπι σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ....

Ἐπιεικέστερον. ἔν. ἔτος. Σήμερον. γίνεται σπορά καὶ ἐν -

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Ἐπιεικέστερον. τρία. Σήμερον. 1. 2. ....

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ....

Ἐπιεικέστερον. ἔν. χρησιμοποιεῖτο τὰ κελοραβάκια. Σήμερον. ἐκδορὰ καὶ ἐκδορὰ καὶ μικροκαὶ. ....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; . *Τ.ὸ μαθάρωμα. τῶν*

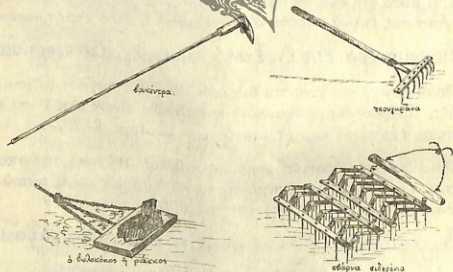
*φτερῶν, τοῦ ὑγίου καὶ αἰθῆ. καὶ λῶμα. ἔχιντο μὲ κῦν...
ξύστραν. ἦτο μία. τριγωνικῆ. ράμη. τοιαυτη ἐπιπέτη
εἰς ξύλον, τὸ ὀρθίου. ἔκριβίμεεν. καὶ ἕ. καμουτῆμα.*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

.. καὶ . γίνεται λωσιδωσις . σβάρνισμα, διβόλισμα,

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ τοῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

*Ἐπιγραφὴ καὶ σχέδια τῶν ἀνωτέρω.
Ἐλεπτε. εἰς. ἑπιπέδωσις. ἑξ. β.*

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαππα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) 1). Τὰ Ἴσα-
 ρηί. Διὰ ἐπιπέδου ἐδάφους. 2). Ὁ. καθέτως διὰ περὶ πλάτος 3). ἢ. τέρση
 διὰ κλίπου. ἢ. μαλακῆς ἔδαφους. 4). Ἐὰ δὲ μὲν. Δι' ἀμφοτέρων
 τῶν ἔξωθεν τῆς γερμῆλων. (1. ἰχνογράφημα. εἰς. 6εφ. 6-.)

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα
 καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν
 Ἰ. βλαψέρες. Ἐβουδου. τὸν. ζευγολάτην. ἢ. γυναῖκα.
 καὶ τὰ παιδιὰ αὐτῶν. Σήμερον. ἑλληνικὴ βοήθεια. ....

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἴδους. ἢ. διὰ τὰ ἄσπρια. τὰ. ἑκατέρωθεν. ἡ. ἑκατέρωθεν.
 ἢ. ἑκατέρωθεν. καὶ. ἑκατέρωθεν. καὶ. ἑκατέρωθεν. ἢ. ἑκατέρωθεν.
 τεύονται. καὶ. ἑκατέρωθεν. ἢ. ἑκατέρωθεν. Π. ἑκατέρωθεν. ....

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. . Αἰὰ. τροφὰς ζώων
 . Καλλιεργοῦνται. τὰ. ἑκατέρωθεν. ἢ. ἑκατέρωθεν. ο. ἑκατέρωθεν.
 . Ν. ἑκατέρωθεν. ....

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων ἑσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
 καὶ ἄλλως. ἢ. κοίχοντο. αὐλάκια. μετὰ. ἄσπρια. καὶ. ἑκατέρωθεν.
 αὐτῶν. ἑκατέρωθεν. τὰ. ἑκατέρωθεν. καὶ. ἑκατέρωθεν. μετὰ. ἄσπρια.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. Ἐλέγοντο δὲμάτια διὰ τὰ ἐπιτείν. καὶ
 χειρόβολα διὰ τὴν ἐπιμακρύν. τὰ ὄρη. ἔχον. καὶ μισοῦσαν.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποιοῦν ; Ἐθέριζον. ἔαφρον
 κυρίως, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες πολλὰ φρον. ἤρχοντο...
 καὶ ἔπαγγελματῆαι κυρίως. ἐπὶ τὰ βρεϊνὰ μέγ. -
 (.Μαυτὸνιο - ἠαίρο, καὶ ἔπαφρον ἔλαββάνω).

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι : με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οὐματολογίαν) . . . Μ. ἐ. τὸ μερομισθίον
 τὸ διὰ τὰ διημερομισθία . . . Διὰ τὰ βανὰ καὶ
 βύμα. με τὸ ἐτρέμα. (ἐκμολῆς) . . . ἤμοι. βαντο
 με κρήμα καὶ βανίω. με. εἶδος. . . τὰ ὑμέρα
 μίθωσι. ἔτο ἡάνεοτε. μετὰ παροχῆς φαγητοῦ . .

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἡ μέση των) ; . . . Οἱ ἄνδρες καὶ
 γυναῖκες. ἔφερον. μαυτὰ τὸν θερισμόν. καὶ . .
 . . σαλαμαριάν. εἰς τὴν ἀριστεράν. χεῖραν . .
 Οἱ θερισταί. ἔπριέβαλον. τὴν μέσην τῶν . . .
 βώμουσ. διὰ μακρῆς. . . τῶν . . .

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; *Μεγάλη Προδοχὴ. - Ἰσοτὲ δὲν ἤρχιζον τὴν Τρίτην. ἢ Τίμην. ἢ Ἐμπτην. ἢ ἤρχιζον τὴν Δευτέραν. ἢ Τετάρτην.*

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ....
... Ἐτραγουδοῦσαν. - βλ. η. ε. κ. β. κ. β. ε. β. 10. ...

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ κάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ....

... τὴν Τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἀφειμῶ μαγεῖ τοὺς θεριστὰς καὶ καίωσιν. Ὀλοκώτεια γλένια. Τα γλένια αὐτὰ λέγονται. ἢ Τεμισοῦ βια. Τὸ γλένι ἔη. Ἐμαρτία τοῦ τήλου τοῦ θερισμοῦ λέγεται κριταρῶς.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἔσπερος ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; *... τ. φ. δ. ε. β. κ. κ. τ. κ. ...*
... σταχῶν ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τοῦ θερισμοῦ. Ἀφῆνοκετο εἰς τὸν ἥλιον μόνον ὅταν ἔβαν. Ἐβρωμένον διὰ τὰ τετραγώνια. ....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.. ?
 Ε.Μ.Ε.Ι.Κ.Α.
 ἡοῦ. ἔδεντ. τὰ δεμάτια. ἔλχθητο. «Μηραλατοζιά»
 Αὐτὸς συντεκνικηκ. τῶν χεριέ. καὶ ἐξέμανε δεμάτια.
 Τὰ δέσιμον. ἔχθητο μετὰ ἴδιο. εἰσάρη, τὰ δεματιῶν.
 Αἰδ. τὰ δέσιμον. τῶν δεματιῶν. ἔχθητο μετὰ εἰσάρη. καὶ
 εἰσάρη. ἔχθητο. ὁ. «Κλιτικῆς» ἦτο. ἔχθητο.
 μηκῆς, ἐτροχνηλῶν. καὶ μηκῆς. εἰς τὸ βλαπτοῦ
 .. ἔχθητο. 30. 40. εἰς τὸν μέτρον. <.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;
 Τὰ
 δεμάτια μακρὰ τὰ ἔχθητο. συντεκνικῶν. καὶ
 εἰς. ἔν. μέρος. τῶν. χωραφῶν. καὶ ἐτοποθετοῦντο
 μετὰ εἰς. ἔχθητο. μακρῶν. εἰς. βλαπτοῦ. 40-
 50. δεματιῶν. τὰ ἔχθητο. <.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Δὲν ἐνθουμῶνται τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν. Ἡ σπορά τῆς θανατοῦ γήραιου δύο φορές. Τὸν φεβρουάριον καὶ τῆς Αὐγούστου.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρον κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.

Ἡ ἐξαγωγή τῆς θανατοῦ ἀπὸ τοῦ χωραφί. γίνεται μὲ τὴν εὐαρίαν. ἢ τὸ δίμηλι. ... (1) χρονογράφημα. εἰς. ε.ε.φ. ... 12.)

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσημθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ συλλογὴ αὐτοῦ. ... καὶ ...

Μετά τὸ ὄρχημα καὶ τῆς σπορῆς ἐθερίζετο μὲ τὴν κόβαν, ἐξερκίνοτο ἐπὶ 3-4 ἡμέρας καὶ ... μαστέον. εὐκτεκνιζότανε. εἰς. εὐροῦς. ἢ εὐροῦς μεφτρανεο. αὐρα. εἰς. εὐροδύμας. πρὸς. φύλαξις.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἔργαλειον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). Ὁ σανὸς ὁ σπόρος ἐδρίβιτο. εἰς. τὸ γῆρας.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). ... ἐθερίζετο μὲ τὴν κόβαν καὶ εὐραχίον μὲ τὸ δ.τ.λ.μ.

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἔργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... Τό χωρ. εο. ἔξφραίνετα. εἰς τὸ ἴδιον
 χωράφι. Ἐπι. 3-4. ἡμέρην. Κοναὶ διαβεβήματα...
 ἔξφραίνεται μετ' εὐδ. διαβήσι. —

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μετατόν. θερμ. κτλ. τὰ δεμάτια μετεφέροντο...
 μετὰ τῶν ἡ. τὰ κάρρα. εἰς εἰδίωσ. χωρὸν...
 τὰ ἄλωνια. —

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σάρον;

Ἐπι. 3-4. ἡμέρην. Κοναὶ διαβεβήματα...
 ἔξφραίνεται μετ' εὐδ. διαβήσι. —
 Ἐπι. 3-4. ἡμέρην. Κοναὶ διαβεβήματα...
 ἔξφραίνεται μετ' εὐδ. διαβήσι. —
 θεμωνιά. — Ἐπι. 3-4. ἡμέρην. Κοναὶ διαβεβήματα...
 15-20 μ. εἰς ἄλωνια. —

3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ναι. Ὑπῆρχεν. ἀνάκαθεν. —

μαθὲν. — Ἐπι. 3-4. ἡμέρην. Κοναὶ διαβεβήματα...
 ἔξφραίνεται μετ' εὐδ. διαβήσι. —

4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; ... Τὰ ἄλωνια μακαρ. μετὰ τὸν ἔξω

τοῦ χωρίου. καὶ εἰς ἀναγκαῖον μέρος. — Ἐπι. 3-4. ἡμέρην. Κοναὶ διαβεβήματα...
 ἔξφραίνεται μετ' εὐδ. διαβήσι. —

- 5) Τό άλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μέ ποίαν σειράν καί ἐπί πόσον χρόνον ; .....

...Τ. ἀλώνια ἀνήκων εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν

- 6) Ἀπό πότε ἀρχεται τό άλώνισμα καί πότε λήγει ; .....

Ἄρχιζε τῶν λούλων καί ἔληγε ἐν Δεκεμβρίῳ

- 7) Εἶδη άλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μέ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μέ δάπεδον ἐστρωμένον μέ πλάκες).

(Περιγράψατε τήν κατασκευήν ἐκάστου καί παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ἤσαν χωματάλωνα

Ἐκτίθηκα καί κόρτα, ἰσοπέδωτο, ἐβρίσκοντο καί ἐπαρῶσαν τῶν ἐπιπέδων μέ πλάκας μέλινοβρα

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τό άλώνι ἐκάστου ἔτος πρό τῆς ἐναρξέως τοῦ άλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου)· καθαρισμός αὐτοῦ καί ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καί τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μέ πηλόν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διά μείγματος κόπρου βοῶν καί ἀχύρων). α. Ὁπου ὑπάρχον λαμωθεῖς ἢ ἕξο

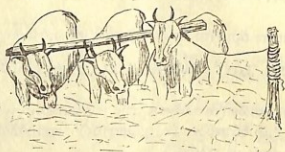
κατεβραμμένῃ ἢ ἰσοπέθει, ἐτίθηκα ἐθαλάσμις τοῦ δαπέδου μέ πηλόν ἢ ἐκ χώματος ἢ διά μείγματος κόπρου βοῶν καί ἀχύρων

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ άλωνιοῦ καί ἡ ἐναρξις τοῦ άλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καί ὥραν ; .....

Ἡ προετοιμασία δὲ ἐτίθηκα ὠρισμένην ἡμέραν ἢ ὥραν

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τό άλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καί τό ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
 Ἐτοποθετοῦντο. αὐμμιμῆς. καὶ. μέ. τὰ. ἀτάχου. πρὸς.
 τὰ. ἔσω. Ἐκὰ. θόνα. τὰ. θεμετιὰ. καὶ. Ἐκασθρη. ζῶν.
 . τὰ. θεμάτια. εἰ. τὸ. ἀλόνι. — .....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένου ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιου ἑλίπιος στῦλος ἕκαστος ὑψους δύο μέτρων (καλοῦμαι οὗτοι οὗτοι
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκαυη κ.ά.) ἀπὸ τοῦ οὐοίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχια.....

Ἐκασθρη - Ἀπό. καθετοῦ. στῦλου. ἔδην. εἰς. ἔκαστον.
 ἀπὸ. τὸ. ἔσω. ἔξω. τῶν. ζῶων. Ταῦτα. περι-
 φέρωντα. αὐμμιμῆς. καὶ. διὰ. τῶν. προϊόν. ἔκαστου.
 . τὰ. ἔσω. ἀτάχου. αὐτῶν. ἔκαστου. ἔκαστου. ἔκαστου.

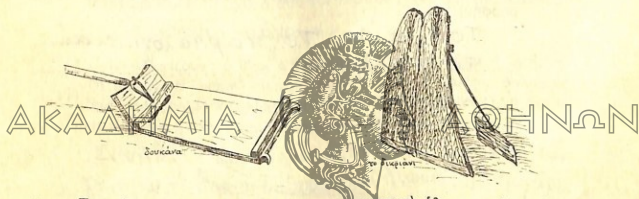
β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
 λαιμόν ἑκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

... Πλ.τριχοειδενταται...δύο...τρούσαι...εις...κάτω...

...εμφανιζόμενα...μέσ...μαί...εις...των...αερίων... 14-15

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Η. δοκάνη...*

ἦτο. ἐν τῷ δύο...τριχοειδενταται...δύο...τρούσαι...εις...κάτω...
εμφανιζόμενα...μέσ...μαί...εις...των...αερίων... 14-15
...εμφανιζόμενα...μέσ...μαί...εις...των...αερίων... 14-15
...εμφανιζόμενα...μέσ...μαί...εις...των...αερίων... 14-15

δ) Από ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Σ.Θ. ἀλωνισμός ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πρῶτῃ αὐτῆς (8. η. μ.)
μαὶ βυτικίζετο μέχρι πᾶς ἀπογευματινῆς ὥρας
(4. μ. μ.) ὅτε καὶ ῥεγκίωνε ὁ ἀλωνισμός.
... τῆς ἡμέρας αὐτῆς. - .....

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

... Τὸ δικούλι, τὸ καρπυλόγι καὶ...
... τὸ φτυαρι .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπουστας ἄχους ; .. Μ.Κ. τῶ ἀνωτέρω. Ἐργαλεῖα ὁ γεωργὸς
... ρίπτει ἢ γυρίζει τὰ ἔλαια εἰς τὸ ἄλωνι.
... νι μακρὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ. - .....

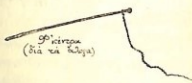
14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἄλλαχού φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

Ἡ βουκέντρι ἦτο ξύλινη μῆκος 2-3 μ. ἢ ἀφ' ὀξυῦ.
ὄμοια μὲ τὴν βουκέντρι ἀλλὰ χωρὶς κέντρι. Καμνισ-
τεῖται διὰ τὰ ἄλογα μῆκος 0,80-1 μ. μὲ βραχίον ἢ χωρὶς
εἰς τὸ ἄκρον.

(Ἰκνογραφίαι εἰς σελ. 16)

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν δ.ε.ν. 5.7.8.9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν δια νά αποχωρισθούν τὰ άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα) ...? Ελέχοντο μάλαμα .....

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ίδιας του ζῶα ή υπήρχον (ή υπάρχον άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι άλωναριστάι και άγωγιάτες), οι όποιοι είχαν πόδια ή άλογα και άνελάμβανον τόν άλωνισμόν. Συνήθως ο άλωνισμός ήρηντο υπό τῶν ίδιῶν τῶν γεωργῶν, οί όφοιοί διέθετον καί άλωνιστικῶν γεωργῶν. Σπανίως ήρηνον άλλους ή καί ξένους, οί όφοιοί ήρχοντο εἰς τὴν περιοχήν κατὰ τὸν άλωνισμόν ...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα και με άλωνιστικόν εργαλείον υπήρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν άλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ από τούς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εἰκόνα).

Ο άλωνισμός ήτο ο συνθετικὸς τρόπος αποχωρισμοῦ τῶν καρπῶν σπανίως χινόταν καὶ με κοπανισμόν ἰδίως διαίθιγγον.

- 19) Ὁ κόπανος οὔτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος εἶχε και ποῖον τὸ σχῆμά του ; Ο κόπανος ἐλέγετο κοπανίδης καὶ κατεσκευάζετο ἀπὸ βαρῶν ξύλων. Εἶχαν δύο κοπανίδες ή μία. 1,20-1,30 μ. καί 0,30-0,40 μ.

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ, τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) Ἐξίνετο αἶ
 βύθειαι ἐπὶ τοῦ βδάφου. Ἐκοπάνισε ἑαυτοῦ καὶ ἔν.
 δὲματι, τὸ ἔτινασε κατὰ καὶ μακρὴν ἐλήμβρασε ἔκροτο.
 τὸ κοπάνισμα δὲν ἀπὸ βραβεῖ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν
 τῶν σταχύων. (Ἰ. Κοχράμης. Ἐν βελι. 17.) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....
- .. Δὲν ἐνδυμοῦνται τραγούδια ἢ φράσεις αἰθροῖαι.
 Ἐλέγοντο κατὰ τὸν ἀλωνισμόν ἢ τὸ κοπάνισμα τῶν
 σταχύων. ....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπιπρομηθεύθη (πρόσωπον, συλλεγισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Ἐν Ἄν. Θρήκων. 1906: Ἐξίνετο τὸν τρόπον τοῦ ἀλωνισμοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

β'. Λίχισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Ὅτι ἀλωνισμένοι σταχτες ἐλέγοντο
 δειῶμα ἢ καὶ μάλαμα. Ταῦτα συντηρηθῆναι μετ' ἐν
 ἔργασιον. τὸ ἔροισιν ἐνόμισαν. Πηλαδία ἢ Γυριμῆθ
 ἢ καὶ θοάρνα, εἰς θωρῶν τὸν ἔροισιν ἐνόμισαν.
 λαμνίτ .....

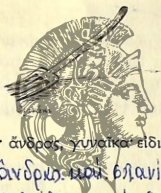
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίστη τὸ λίχισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ. Ἐπιμαετισόμενος. ἑμρός. εἶχε. ἑχίμα. ἑπίμικτος...
 αὐτὸν ἑπιμαετίζετο. μακαί. μίμω. τῶν. Ἀνατολίω. ἀνέμου
 διὰ τὸ. χιλιόμα. ἢ. ἑθάνω. ἐν. τὰν. σωρῶν. δέν. ἑμαρμό-
 νετο. εἶπατε. οὐτε. εἶχον. ἑθιμῶν. τι.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... Τὸ ἀνέμισμα. ἐγίγνετο
 μὲ τὸ. καρποφόρ. ἢ. χιλιόμα. ματ' ἀρχίαν. αὐτὸν. μετ' ἑτο. φτυά-
 ρι. μακαί. διὰ. τὰν. φύλων. τὰ. χονδρά. ἢ. ἑθ. 18.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει): ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ;
 Κυρίως. ἀπὸ. τῶν. ἀνδρῶν. καὶ. βλάνις. καὶ. εἰς. γυναῖκας...
 Κατὰ. τὸ. χιλιόμα. ἢ. ἐθαύθον. καὶ. οἱ. βυρηνεῖς. ἢ. φίλοι.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
 λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
 ται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
 τύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
 νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλιπ;
 Τὰ. χονδρά. τεμάχια. τῶν. σταχύων. τὰ. ὅποια. παρα-
 μένουσιν. μετὰ. τὸ. λίχνισμα. λέγονται. κόμπια. ἢ. Τὰ...
 κόμπια. ἀποχωρίζονται. μετὰ. τὸ. δριμόρι. ἢ. Δέν...
 συνηθίζεται. δεύτερον. ἀλόνισμα. διὰ. ἀποφλοιωθῆναι.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
 νισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλόνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διά ποῖα δημητριακά συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

... Δέν γίνεταὶ δεύτερον ἀλώπημα. —

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μετὰ τὸ λιχνίσμα διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τῶν κοττήρων
σεμακίων τῶν σταχύων ἀπὸ τὸν καρπὸν γίνεταὶ τὸ
δριμόνισμα καὶ μετόπισθε κοσκίνισμα. — .....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσμί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

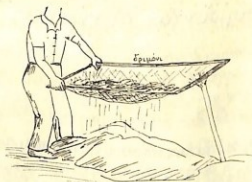
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο σαλιὸν δριμόνισμα

κόσκινο ἢ ἀριστερὸν

δριμόνισμα

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνισμα, δριμόνισμα, δριμόνισμα, δριμόνισμα κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

4) Όταν ὁ καρπὸς εἶναι εὐχρηλωμένος εἰς σωρὸν καθαρὸν καὶ ξηρὸν διὰ θερμῶν. Ἀπὸ καθαριεθῶν καὶ ἀχυρα, ἴνικου καὶ δριμόνιου καὶ ματόσημι καὶ κασμίνιου. .... (Ἰχνογράφημα εἰς βελίω. 19.) .....

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρὸν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυροί; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *Καὶ καὶ δριμόνιου καὶ...*

Κασμίνιου ὁ καρπὸς εὐχρηλωσθῆναι εἰς σωρὸν μετὰ χυρτὴν καὶ φτυάρι. Ἐπὶ τοῦ σωροῦ ἐμπηγνύεται καὶ φτυάρι. Ἐπὶ παραπομπῇ ἑθάνων. ὁ σωρὸς ὁ παραπομπῇ ἀεθρῶν καὶ ἐῖτον καὶ ζελεῖ...

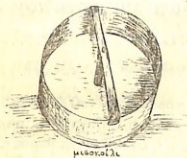
Καὶ χρονία. - Ταῦτα χίνται εἰς κὺ ἀρω καὶ ἰσθμὸν ἡγεγῶν.

- 8) Ἄλλα εἶθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

... Δέν ἐνθυμοῦνται οἱ χίροντες. Ἄλλ. ἔθιμα. ....

- γ'. 1) Ποῖα ὀφειλά πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Εἰς τὸ ἀλώνι .
κατεβάλλοντο ἢ δεμάτω .- Ὁ δεμακίτω ἤρπτο εἰς τὸ ἀλώνι
καὶ ἔμεινον ἐκ τῶ παραγωγῆς .- Τὸ μέτρον κ. ἔργοντο . μέτῳ .
βενιάνο . (βενιάδης) καὶ τὸ ἀρίον . (12 βενιάδες) .* .....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . *Εἰς τὸ ἀλώνι δὲ . κατεβάλλοντο ἄλλῃ
βάρη .- Ὁ θραπῆ, ὁ ἀγροφύλακας κλπ . Ἐπιμυθίοντα εἰς
τὸ θηρι ἀναλόγη τῆς συμφοικίας . εἰς χυρῆς καὶ
θηριάνω . μέ . ὅτι κτλ .* .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) . *Ὁ μαρπὸς μετὰ τῶ ἀλυμφοῦ . μρ κερφερέ-
το . εἰς τὸ ὀλιαν καὶ ἀποθηκεύετο εἰς τὰ ἰαμπαρία .
ταῦτα ἔβαν ἔβλινα ἢ καὶ ἡλιωτά .* .....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο . Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Τήν φωτιάν. ώνόμαζον. φανός. ή. μησιμηλούκα.....

β'. 1) Ποίοι άνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;...

.. Τήν. Πυράν. ήναπτον. ενήθηθ. ο.ε. κ.ε.οι., τ.ά. π.υ-
.. δια. —

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναί, άπό ποιον μέρος; .. Τήν. καί. ε.ι. ...

μα. ήλων. ευχνη. φωνων. ο.ε. θέσι. Η. κλαπή. καί
άρπαγή. είναι. ενήθηθ. ε.ε. κ.ε.οι. —

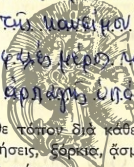
3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Από. 1. 2. εβδομήθ. ενυρίτην. ο.ε. κ.ε.οι. φροντίσων.

δια. των. ευχνη. φωνων. τ.ω. καί. ε.ι. μ.ο.ν. ήλων. —. Τα. των. ..

ευχνη. φωνων. ει. άφ. τ.ω. μέρος. καί. των. φ. κ. ε. ο. ι. ο. ν. ..
δια. των. φ. κ. ε. ο. ι. ο. ν. κ. ε. ο. ι. ο. ν. ..

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, χοροί, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

.. γύρω. από. των. πυράν. ενήθηθ. ευχνη. φωνων. και. ο.ε. κ.ε.οι.
κ.ε.οι., τραγουδιών., δυναμικών. θορύβων. καί. ενήθηθ.
λέγονται. πολλά. άσεία. καί. γινεται. πειράχμα-
τα. —

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

.. Πηδήματα. γινονται. δια. να. κ.ε.οι. ο.ε. ...
ψήλλοι. καί. ο.ε. κ.ε.οι. —

Νομός Λαρίσις

Κοινότης Γιάννουλης

Συλλογείσ: ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΕΙΔ/ΤΟΣ.

Ἐρωτηματολόγιον

διὰ γεωργικὰ ἔργαλεία

καὶ κατ' ἔθνος Ἑλλάδος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γιάννουλη

16-3-1970

1.

1. Ξεστασόμενος τόπος: χωριόν Γιάννουλη. Ήραρχία Πιρναίου
Νομός Λαρίως.

2. Ονοματεπώνυμο του Ξεστασάου και συμπληρώσατος:
Σωτήριος Οικονόμου του Γεωργίου. Διδάσκαλος.

Ταχ. διεύθυνσις: Βησσαρίωτος 51. Λάρισα.

Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν Ξεστασόμενον τόπον: ἔξ (6) ἔτη.

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν εἰ παρατιθέμεται πληροφορία:

α) Βασίλειος Τσαχάρης, 55 ἔτη, ἀπόφοιτος Γυμνασίου Γιάννουλης.

β) Γεώργιος Μαλλίδης, 70 ἔτη, ἀγράμματος, Κούμβαον (Χρυσάμπελος)
Νομός Ἀνατολικῆς Θράκης.

γ) Διάφοροι κάτοικοι τοῦ χωρίου Γιάννουλης.

ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Γιάννουλη, Λαρίως, εἶναι πρόσφυγες προ-

ερχόμενοι ἐξ Ἀνατολικῆς Θράκης καὶ Μικρῆς Ἀσίας, πικρὸν δὲ ἔξ αὐτῶν
ἐκ Φιληπουπόλεως.

ἤλθον τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἐν ἔτει 1914, ἐμβαδασταθέντες εἰς διαφό-
ρους μεγαλοπόλεις τῆς Ἑλλάδος (Λάρισα, Θεσσαλονίκη, Πειραιῆς κα.).

Ἀποκατεστάθησαν δὲ ἐν Γιάννουλῃ, δυνάμει ἀποφάσεως «ἐπεὶ ἀπο-
καταστάσεως προεβύχθη», διὰ κορηγηθείσης μικροὐδιοικησίας ἔξ 70
στρεμμάτων εἰς τὸ ἀπαλλοτριωθὲν ἀχρόνημα Παναγῆ Χαραϊώτου, ἐν
ἔτει 1930.

— 1. Ποῖαι ἀχρονηματὶ περιοχὰὶ προωρίσθησαν διὰ ἐποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκῆν
λαογνήσια;

Οἱ ἐκ Θράκης προερχόμενοι, κατὰγονται ἔξ ἐγὸς καὶ μόνον χωριὸν
τὸ Κούμβαον (Χρυσάμπελος). Τὸ ἔδαφος τοῦ χωρίου τούτου εἶναι
ὄρετον καὶ παραθαλάσσιον. Οἱ κάτοικοι ἠκολούθησαν καὶ ἔσαν ἐκ τῆς
ἀμπελοφυξίας (ἔξ οὗ καὶ ἡ ὀνομασία Χρυσάμπελος), τῆς αἰλίας καὶ
ἐλαίας τοὺς ἠκολούθησαν μετὰ τὴν σιτοκαλλιέργειαν.

Μέγαν κτηνοτροφίαν ἠκολούθησαν ἐλάσσειν. Τὰ ποιμνία τῶν ἔβωσκων εἰς τοὺς

δρηνάς μή καλλιερησίμους Ξεταίεις.

Οἱ γε Μ. Αἰῶς καταφόμενοι προέρπονται ἐν Σμύρνης, Μάικρις, Πραΐως κλπ. ἤθελοῦντο δὲ κυρίως μέ τήν γεωργίαν, τήν ἐμποροφίαν, τήν ἀγέλιαν καί ἔλαϊστοι μέ τήν κτηνοτροφίαν. Αἱ δὲ κατακλιμένοι παρ' αὐτῶν Ξεταίει ἦσαν ἡμιροϊκῆ καί παραθαλάσσια. Οἱ ἀεχολούμετοι μέ τήν κτηνοτροφίαν, ἔβουον τὰ ποιμήνιά των εἰς τὰς δρηνάς Ξεταίεις.

Αἱ καλλιερησίμοι Ξεταίεις καί εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω περιοχάς (Θραΐω, Μ. Αἰῶς) ἐναλλάσσοντο κατ' ἔτος.

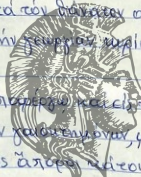
2. Εἰς τοῖους ἀνήμων ὡς ἰδιοκτησίαι:

Αἱ ἰδιοκτησίαι καί εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω περιοχάς, ἔπειθ' οὗτοι ἀπετέλουν Ἑλληνικὴν Κοινότητα, ἀνήμων εἰς Ἕλληνας ἰδιοκτησίας.

3. Οἱ γονεῖς διετέλουν τήν περιουσίαν συζητηρωμένην καί μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων των, διακεκομμένη μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν.

Β' 1. Οἱ κάτοικοι ἤθελοῦντο μέ τήν γεωργίαν κυρίως καί ἔλαϊστοι μέ τήν κτηνοτροφίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΘΗΝΩΝ

ΔΕΘΗΝΩΝ

γ' 1. Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα τῶν γαιῶν ἐπινοῦνται, μοναστηρίων κλπ. εἰργάζοντο οἱ ἀνετήμονες καί οἱ τελείως ἄποροι κάτοικοι.

2. Οὗτοι ἔκαλοῦντο «Κουλουκτεῖδες» δη' ἔργαται καί ἦσαν ἀνετήμονες καί ἄποροι.

3. ἤμοιβοντο οὗτοι, ἄλλοτε μὲν μέ εἶδος (εἶτον) καί ἄλλοτε μέ χρήμα.

4. Ἐποικίως δη' μετὰ τὸ θέρημα, τὸ ἀλύκιγμα, τὸν τρυγητὸν ἐκρημιμοποιούντο καί ἔργαται, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄνδρες καί γυναῖκες. Οὗτοι ἤμοιβοντο εἰς εἶδος κατὰ τὸ θέρημα καί ἀλύκιγμα, εἰς χρήμα δὲ μετὰ τὸν τρυγητὸν κλπ.

5. Δὲν ἐκρημιμοποιούντο δοῦλοι ἢ δοῦλαι.

6α. Εἰς τὴν ἴδιαν αὐτῶν περιοχὴν.

β. Ἐποικίως δὲν ἐπλήθαιναν εἰς ἄλλας περιοχάς ὡς ἔργαται, τεχνῖται, κτεῖσται κλπ.

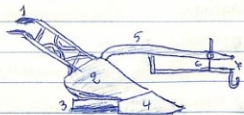
δ' 1. Τὰ σπυράκια των ἐλιπαίνοντο, παλκίότρον, μέ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰ-

χοπρωμάτων) και παρακωμάχους δι' όργωματος;

2. Η κρίσις των χειμικών λιθαριμάτων εγένετο μετά την εξαπατάσιν αυτών εν Ελλάδι καί μετά τό έτος 1945.

Ε. Τό σιδιρούν άροτρον από τό έτος 1930 καί αι χειρωναίμηχαναί από τό έτος 1935.

1. Τό σιδιρούν άροτρον ήτο μονόφτερον καί χρησιμοποιείτο εις όλα χειμικώτα ήτήματα. Τούτο επρομηθεύοντο από τό εμπόριον.

- 1. χειρολαβαί
- 2. φτερό
- 3. στρώσις-βάσις
- 4. ύγι
- 5. σταθίρι
- 6. σκαυρός
- 7. χάντσος

2. Τραυτέρ ένεφανίθεισαν τό πρώτον εις την περιοχήν Πάλληω τό έτος 1935.

3. Μηχανή θερίσμου δμοίω τό έτος 1935

4. Μηχανή δεσίματος κών σταχύων τό έτος 1930

5. Μηχανή άλωνισμού τό έτος 1930

6. Το ξυλίνον άροτρον κατασκευάζομεν εις τήν ίδίαν χειρωναίμηχανήν καί εις τήν αρετήν ήτις πλώσις άνετίθετο ή κατασκευή εις χερσίν άροτρον ειδικωμένον.

8. Σήμερον δέν χρησιμοποιούνται ξυλίνω άροτρα. Εις τήν προναφερθείσά περιοχήν (Θράκη-Μ.Ασία) χρησιμοποιείτο τό κατωτέρω άροτρον, τό όποιον ώνόμαζον «Μλούχο»

- 1-2 χειρολαβαί
- 3 βάσις-στρώσις-κορτάρι
- 4 ύψόμετρον
- 5. ελάθυ
- 6. σταθίρι
- 7. χάντσος-κλιδί
- 8. φτερό
- 9. ύγι.

4. Τό ύγι του ξυλίνου άροτρον δέν ήτο μίας μορφής. Άλλα χρησιμοποιούσιν διά τήν άροτρίασιν κών χωματερίων καί άλλο διά τήν άροτρίασιν κών πετρωδών.

Διά χωματε-
ραί χωμα-
φια-
Μάιννα

Διά πετρωτά χωματε-
(Βαλαωφες)

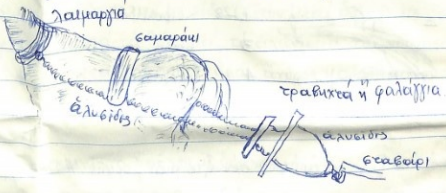
- 5. Τό σχήμα της ελαστικής του άροτρον ήτο περίπου ως δρεπάνι (δρεπανατό)
- 6. Ἡ ελαστική κατασκευαζομένη ξυλόλου
- 7. Τά ἔργα αἰεὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἄροτρον ἦσαν 1) τὸ εὐεληρὶ, 2) τὸ πριόνι, 3) ἡ ἀρίδα 4) ὁ δίκολος 5) ὁ ξυλοράνης κατ.
- 8. α) Διὰ τὸ ἄροτρον ἐκρημιολοιοῦντο μόνον βόες.
β) Ἐκρημιολοιοῦντο δύο βόες.
- 9. Διὰ τὸ ζευγαρίωμα μέδον ζωὰ ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός
- 10.

11. Ὁ κρίκος ἐκ ξύλου κέρρον, ὁ ὅστις ἐκρημιόχεται εἰς τὸν ζυγόν, λέγεται

ἘΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΘΗΝΩΝ

12. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἤρχισαν νὰ ἐκρημιολοιοῦν τὸν ἧλλον καὶ τὸν ἡμίονον ἀπὸ τὸ ἔτος 1925 ἤρξισαν.
Τὸ ζεῦγμα γίνεται μὲ ἀλυσίδες, ἐλαστικὸς δὲ μὲ βελονιά.

3. Αροτρίαγίς (ὄρχωμα) και ελορά

α) Παλαιότερον, ἀλλά και ἡμέτερον, τὸ ὄρχωμα γίνεται ὑπὸ τοῦ ἰδιουτή-
του (ἄνδρας) ἢ καὶ τοῦ ὑπαλλήλου.

β) 1) Τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον γίνεται ὡς ἑξῆς:
Ζεύουν τὰ βόδια εἰς τὸν ζυγὸν καὶ κατόσιν συνδέουσι τὸ ἄροτρον μὲ τὸν
ζυγόν. -

2) Εἰς τὸ εἰδιυροῦν ἄροτρον γίνεται τὸ ἴδιον. Συνδέουσι εἰς τὸν ζυγὸν
τὸ ἄλεκτρον. Ἐκτός ἂν τὰ ζῶα εἶναι ἄλογα, ὅποτε χρειάζονται τὰ
φαλάγγια (τραβικτὰ) καὶ ὅποια συνδίδονται μὲ τὸ ἄλεκτρον καὶ τὰ εἰδιυρία,
αἱ ὅποια προδίδονται μὲ τὰ λαμαρτίες. -

3) Τὰ ζῶα κατευθύνει ὁ χειρῶν κατὰ τὸ ὄρχωμα ὡς ἑξῆς:

Μὲ σχοινί (εἰς τὰ βόδια), τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουσι δεθῆ εἰς τὰ
κέρατα καὶ τριὰ ἢ μὲ λαυρά (εἰς τὰ ἄλογα) καὶ ὅποια ἔχουσι δεθῆ
εἰς τὴν κεφαλάρτιαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

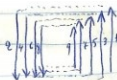
ΑΓΓΛΩΝ

Α) Παλαιότερον μὲ τὸ ξύλινον ἄροτρον ἔχιντο τὸ ὄρχωμα συμφάνως μὲ
τὸ σχεδιάγραμμα (α'). Σήμερον γίνεται μηχανικὴ καλλιέργεια μὲ
τρακτέρ. Ὁ βοὶ ὀρχύνοισι μὲ ζῶα (ἄλογα) ὀρχύνοισι περιφερειακῶς ὡς
εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β').

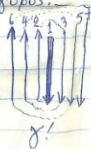
Χρησιμοποιεῖται ἡμέτερον καὶ τρίτον τρόπον διὰ τὸ ὄρχωμα ὡς ὁ κατω-
τέρω εἰκονισόμενος διακρίνεται εἰς αὐλάξ καὶ ζυγὸν ἀπὸ αὐτῶν ἀνοίχονται
καὶ ἄλλοι πυλῆες. Ὁ τρόπος αὐτὸς λέγεται ζυγός.

α'

β'

γ'

5. Ἡ ελορά καὶ τὸ ὄρχωμα ἔχιντο καὶ γίνεται ἀκόμη εἰς ελορίες. Ἐκπύροισι

5. Αεροστράασις (όρρωμα) και ελορά

α) Παιλιώτερον, αλλά και εήμερον, το όρρωμα γίνεται υπό του ιδιουγ-
του (άνδρας) ή και του υπαλλήλου.

β) 1) Το ζεύξιμον των βόδιων εις τό ξύλιον άροτρον γίνεται ως εξής:

Ζεύουσι τά βόδια εις τόν ζυγόν και κατόσιν συνδέουσι τό άροτρον μέ τόν
ζυγόν. -

2) Εις τό ειδικούον άροτρον γίνεται το ίδιο. Συνδέουσι εις τόν ζυγόν
το άλκτρι. Έμετός εάν τά ζώα είναι άλοχα, όποτε χρειάζονται τά
φραλάχια (τραβικιά) τά όποια συνδέονται μέ τό άλκτρι και τάς αεικίδας,
αί όποια προδένονται μέ τίς λαμαρξίες. -

3) Τα ζώα κατευθύνει ό χειρωγός κατά τό όρρωμα ως εξής:

Μέ οχοινί (διά τά βόδια), του όλοισιν τά άκρα έλεου δεδη εις τά
κέρατα και τριτιά ή μέ λαοριά (για τά άλοχα) τά όποια έλεου δεδη
στην κεφαλαρχιά. -

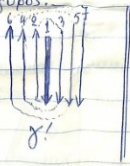
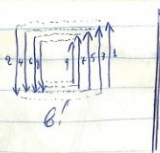
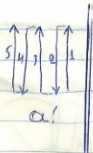

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α) Παιλιώτερον μέ τό ξύλιον άροτρον γίνεται τό όρρωμα ευμεγώνως μέ
τό σχεδιάγραμμα (α'). Σήμερον γίνεται μηχανική καλλιέρχεια μέ
τρακτέρ. Οσοι όρρώνουν μέ ζώα (άλοχα) όρρώνουν περιφερειακώς ως
εις τό σχεδιάγραμμα (β')

Χρησιμοποιείται εήμερον και τρίτος τρόπος διά τό όρρωμα ως ό κατω-
τέρω εισηγιζόμενος διακρίνεται εις αλληξ και χύρω από αυτόν ανοίχεται
και άλλοι οικισμοί. Ο τρόπος αυτός λέγεται χύρω.

5. Η ελορά και το όρρωμα γίνεται και γίνεται άπόμνη εις ελορίες. Έκχωρίζεται

ή εμπορία μέ αβλασιάν. -

6. - Η συνθήκη να γίνεται ή εμπορία τού είτου μόνον μέ ελασάντων δέν υπάρχει εήμερον - εις όρεινάς περιοχάς και εις πολύ ποικυφικιά και αιδό - πομα έδαφω δύναται μόνον να ευναγκάει ναείς τόν τρέπον αιδώ τω εμπορά.

7. - Παλαιότερον και εήμερον οι ίδιοι τρόποι όργώματος ύληρον. Διψ. ή διά - ποιεις μέ τό ύψ. αιδάσιων καθέτως και βαθιά και πατέσιν σταυρωτά. -

8. Ο σπόρος αιδός γίνεται εις όλα γενιώς τα όργώματα. -

γ. 1) Διά τα διμητριακά γίνεται τα έξω όργώματα:

Παλαιότερον εχίετο έν όργωμα κατά τόν Μάρτιον ή Απρίλιον. Τόν Αύγουστον έτερον όργωμα (τό σταύρωμα) και κατά τόν Ουτώβριον όργωμα και εμπορά. -

Σήμερον μέ τήν χρύσιν των ηλιαμέτων και των μηχανών, τό όργωμα γίνεται τόν Σεπτέμβριον ή Ουτώβριον και εν συνεχεία γίνεται ή εμπορά. -

2. Διά τα κηπευτικά όμοίως εν συνεχεία. -

3. - Παλαιότερον έπι έν έτος. Σήμερον γίνεται ή εμπορά ποικ. έτος. 4. - Παλαιότερον τρία όργώματα διά τα διμητριακά και κηπευτικά. -

Σήμερον έν - δύο όργώματα γενιώς. -

5. - Παλαιότερον εχρησιμοποιετο τό «βλοροσάκι». Σήμερον ύφρ - χουν αιδελαρτικά μηχανά. -

β. 1) Τό καθαρίσμα των φτερών, τού ύνιου και, από τό κύμα, τα πέρτα ή τα ριζίδια εχίετο μέ τήν ξύστρα. Ήτο δέ αιδεγ μία τριφυλική λάμα τοποθετημένη εις ξύλον, τρ όποιον εχρησιμευεν και ως θουκίτρα ή ως καμονσείκι. -

2. Μετά τό όργωμα γίνεται ποσπέδωσις τού απρασιού (εβάρτισμα).

3. - Η ειαφή μερών τού άγρου τού δέν εχουν όργωθή γίνεται μέ τα έξω έργαλεία. -

γ. 1)

τσαλι	καβάνι	τβάλα	διήλι	εβάρτα ειθερέκια
διά εικυρή έδάφω	διά διετρέψ - δυ έδαφω	διά μήκωσ μαλαιά έδάφω	διά άρηπία.	

6. Βλαβυότερον ἐβοήθουν τὸν χειρολάτην ἢ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιὰ αὐτοῦ, εἰς τὸ τραύμα ἢ τὸ διβόλημα. Σήμερον ελατῶς βοηθοῦν. -

7. Διὰ τὴν εὐροάν τῶν ὀφθαλμῶν ἐκαλλιεργοῦντο ἢ καλλιεργῶνται τὰ ελαφρά χύματα. - Διὰ τὰ φακίλια, γίνεται τὸ ὄργημα καὶ κατόπιν μετὰ τὸ τραπὶ φυτεύονται κατὰ φηλεάς. - Ἡ φαιή μετὰ τὸ ὄργημα, ὅπως ὁ εἶτος στετακτά καὶ εἰς ἑδάφη χερσὶ. -

8. Διὰ προφάσ τῶν ζῶων (ρόβυ, γανό, τριφύλλι) καλλιεργοῦνται τὰ χερὰ ἑδάφη διὰ οἱ τραγάνες. -

9. - Πρὸ τοῦ 1920 ἡ καλλιέργεια τῶν χειμῶν ἔγινετο ὡς ἔξῃς; ἠνοίγοντο αὐλάμια μετὰ τὸ ἄροτρον καὶ ἐπεὶ αὐτῶν ἐστοιχέτου τὴν πλάτητα, συνήθως τὰς μικροτέρας καὶ κατόπιν ἐσεικάζοντο μετὰ τὸ ἄροτρον. Σήμερον, μετὰ αὐτοῦ τοῦ τρόπου, φυτῶνται καὶ κατὰ φηλεάς μετὰ τὸ τραπὶ εἰς σειρὰς (ἀράδας)

Β' ΕΡΓΑΣΙΑ ΘΕΡΙΑΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

1. Βλαβυότερον εἰς τὴν πατρίδα, κατὰ καὶ ἐδῶ, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν μηχανῶν, ὁ θερισμὸς ἔγινετο μετὰ τὸ λαλεῖ ἢ τὸ δρεπάνι. Σήμερον δὲν γίνεται χρῆσις αὐτῶν.

δρεπάνι ὀδοντωτό

λαλεῖ.

2. Διὰ τὴν κοπήν τῶν ἄρτων, τριφυλλίων, γανῶν καὶ, βλαβυότερον ἐθερίζοντο μετὰ τὴν κόβαν. Σήμερον, θερίζονται διὰ μηχανῶν, ἀλλὰ δύναται γὰρ συνηθέως κατεῖς καὶ ἀνθρώποις, οἱ ὅποιοι κόβουν ἀμέγλη χρῆσις τῆς κόβας.

3. Ἡ λαλεῖς (ὄμα ἢ κόψη) τοῦ λαλετισμοῦ καὶ αὐτὴ κόβαν ἦτο καὶ εἶναι διμαλή. -

4. Η χειρολαβή της κόπης ήτο κατασκευασμένη από ξύλον ή καί από κόπασον (κέρατον βοδιού ή κριαριού) -

5. Η θάλασσα πάλι θερμικώς θερμολογία μακροκίμασεν ο ειδυίω, ο ειδυρέσ. Διά τό τρόπον αὐτήν ἐκρηκτικολογούνητο ειδυία αὐμόνη ἀπὸ πέτρας ἢ λίθου. Διά τὴν κόπασον ειδυίω, εἶπον τὸ ἀμόνη, ἐπάρησεν εἰς τὸ ὄποιον ἔθεσαν τὴν κόπασον καί μετ' ἕνα σφυρὶ ἔκκευθούσαν τὴν κόπην τῆς λεπίδος καί ἔτσι ἔκκευθότο τὸ σφυρὶ γάστρουμα -

6. Πραλοῦστερον, ἀλλὰ καί ἐήμερον αὐμόνη, ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ θερμικῆς δι' ἐκρηκτικῆς, ἔκκευθότο καί γίνεσται μόνον διά τῆς ρεβίδου, ρόβου, φασφῆ καί δια τῆς διμυτριάου καί ὄποιου ἀμόνησεν δὲν ἔκκευθότο ἀνάστικον -

Β' Θερμικός τῶν δημοπρατικῶν

1. Πραλοῦστερον, ἀλλὰ καί ἐήμερον εἰς πλείους ὄκον τὸ δυνατόν παμύλοστερον. Τὰ ἀνεπηχόμενα δημοπρατικῶν 15-20 πόσων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.

2. Οἱ θεατικὲς καὶ ἔμεσαν εἰς τὸ πύριον καὶ μετ' ἕνα ρίζαν, μετὰ τὸ θερμικῆς ἔκκευθότο καί ἔκκευθότο ἀμόνη ἢ μακροκίμασεν -

3. Ὁ δὲ θεατικὸς ἠμοκίμασεν παμύλοστερον, ὁ δὲ ἐήμερον ὁ θερμικός γίνεσται δημοπρατικῶν) οἱ θεματικῶν (μακροκίμασεν) οἱ ὄποιου ἦσαν ἄνδρες ἢ καί γυναῖκες καί ἔκκευθότο εἰς τὸ ἐδάφος.

4. Τὰ δράχματα (κερίες) ἐκρηκτικῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους 3-4 μασί καί ἀναλόγως τοῦ εἴδους, ἂν ἦτο ἀνεπηχόμενος γολύ, ἴσως καί χυλότερες κερῆς - Δὲν ἔκκευθότο τὸ θεματικῶν καὶ χυλότερον τῶν γένεσται (5) ὀλιόδων -

Αἱ κερῆσαι δὲ τῶν θεατικῶν εἰρίσθησαν πρὸς τὴν αὐτήν μακροκίμασεν καί ὄκον θεματικῶν -

5. Τὰ κρηκτικῶν καὶ δράχματα ἔκκευθότο «θεματικῶν» - διά τὸν γίτον - κερῆσαι δὲ εἰρίσθησαν καὶ μικρὰ θεματικῶν, τὰ ὄποιου ἔκκευθότο ἀπὸ τῶν δράχματα τῶν εἰρίσθησαν - Ταῦτα ἔκκευθότο γολύ μικρὰ, ἐκκευθότο κερῆς, διά τὸ διμυτριάου καὶ μετὰ τὸ τῆσιν, αὐτῶν -

γ' Οἱ θεματικῶν

1. Ἐκκευθότο ἄνδρες κερῆσαι, ἀλλὰ καί γυναῖκες πολλὰς φορές -

Κατά τήν ἔποχὴν τοῦ θεριμοῦ ἤρχοντο καὶ ἑλασθηματικὰ θερικαὶ ἀπὸ ἄλλας
κόσους, κυρίως δὲ ἀπὸ τὰ θρενὰ μέρη (Ἰερὴ Ἐλασσὸς ἢ καὶ τὴν Μακεδονίαν
καὶ Ἠγερον. —

2. Οἱ θερικαὶ ἠμύοντο μετὰ μεροιάματο διὰ τὰ διμυριακὰ. διὰ τὰ
βήμια, γὰρ καὶ μετὰ τὸ στρέμμα (ἔσκολις). ἠμύοντο μετὰ πύμα καὶ στα-
τίως μετὰ εἶδος, διότι ἐπειδὴ ἦτο ἀπὸ μεγάλας ἀποστάσεως δὲν ἦτο εὐμετὸς ἡ μεταφορά αὐτῶν.
Τὸ ὑπερομῆδιον ἦτο θιάστοτε μετὰ γαστροῦ φαγητοῦ. —

3. Οἱ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔφερον, κατὰ τὸν θεριμόν, καὶ εἰ τὴν εὐριστεράν χεῖράν
αὐτῶν « Πυλαγοριάν », διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἐπὶ τὰ τελευταῖα δακτύλων.
Αὕτη ἦτο βυλινγὴ καὶ ἔφερε εἰς τὸ ἄμρον κομψοῦν προστασίαν διὰ νὰ δύναται ὁ
θερικὸς νὰ συμπαρῇ τὴν χεῖράν. —

Κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἔργου τῆς ἡμέρας τὴν πρώτην ἡμέραν οἱ θερικαὶ, περιέβαλον
αὐτῶν τὸν σῆματὸς διὰ μαλλίαν ἡμύον. Τὴν γύμνη αὐτῶν οἱ θερικαὶ
διωκόντων κατ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ θεριμοῦ καὶ σπορῶν εἶχε νὰ ἀποφορᾷ
τὸν ἄρδαν καὶ διὰ νὰ μὴν ἀφθάνωσι τὸν ἄρδαν. —

4. **ΑΚΑΔΗΜΙΑ** **ΑΘΗΝΩΝ**
Ἐπὶ τὴν ἡμέραν τοῦ « Ἐσπομοῦ » εἶδετο μετὰ τὸν ἄρδαν. Ἦταν δὲν

ἤρχοντο τὸν θεριμόν τὴν Τρίτην καὶ Πέμπτην. Ἦταν δὲ ἤρχοντο τὴν Δευτέραν
ἢ τὴν Τετάρτην. Ἄν δὲ, δὲν ἠδύνατο νὰ θερικῶν τὸ πύμα τὴν Δευτέραν,
λόγω ἄλλων ἀερίων καὶ διὰ νὰ μὴν ἄρχοντο τὴν Τρίτην, ἐπὶ τὴν Πέ-
μπτην τὸ βράδι, ἔμειναν εἰς τὴν ἔναρξιν θερικῶντες ἑνα-δύο δεκάταια καὶ αὐ-
τοῦ ἐπομῆν ἔχιντο ὁ θερικὸς. —

Τὸ πρῶτον δεκάταιον τοῦ θεριμοῦ ἔσοποθεῖτο Ὁρδιον, μετὰ σταχὺ ἔσαν. —
Ἐπὶ τὴν εἰς τὰ σταχὺ ἔβαζαν ἑνα γάβινο καπέλο, εἰς τὸ ὄποιον τὸ ἀφῆτιον,
μετὰ τὴν ἄμφιβν του, ἔθετε χρυματιῶν ποδῶν (ὄσο ἦτο) διὰ τὴν καλὴν χρο-
νίαν καὶ καλὴν ἐπίαν. —

Τὴν ἔναρξιν τοῦ θεριμοῦ ἔμεινε θιάστοτε ὁ « δραχμοῦνος » (ἡρωστέραιος)
καὶ τὰ πρῶτα σταχὺ ἔρριπτε εἰς τὸν ἄερα, διὰ νὰ τελειώσῃ, εἰς τὸν ἄερα,
πύμα ὁ θερικὸς. —

5. Πολλὰ παραούδια ἔλέγοντο μετὰ τὴν ἔποχὴν τοῦ θεριμοῦ, μετὰ τὴν
αὐτῶν εἶναι καὶ τὰ ἔξην;

δ' Ὡς δέξιμον (δεματίασμα) τῶν σταχυῶν.

1. Τό δέξιμον τῶν θεριζομένων σταχυῶν ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τῶν θεριζοθ. Δέν ἔπρεπε νά μείνουσ, διὰ νά μὴν τὰ χωροπιεθ ἔεινεμος καὶ διὰ νά μὴν ξεραθοῦν πολὺ, ὁπότε μακρὰ τὸ δέξιμον δά ἐκρίβωτο-

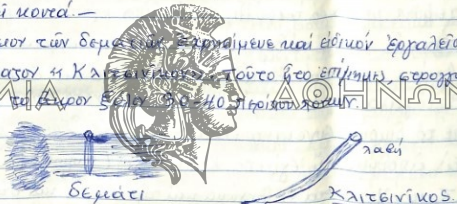
Οἱ σταχυες ἀφήνοντο εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἐπὶ ὀρίεσ μότον ὥρας, ὅταν ἦτο βροχμένοι διὰ νά στεγνώθωσ. -

2. Πάντοτε δύο ἔδεζον καὶ εἰς ἔδεξθ. Ἐμείνωσ γὰρ ἔδεξθ ἐλάχετο «Μπαχλατσῖς» - Αὐτὸς συνεκέντρωσε τίς χειρίεσ καὶ τὸ ἔμασε δεματία -

Τό δέξιμο ἐγένετο μόνον μετὰ τὸ ἴδιο σιγαρί, ἀλλὰ διαλεχμένο, τὸ εὐμολότερον - Ἄν τὸ σιγαρί ἦτο χαμηλόν καὶ δέν ὑδύνατο νά βροῦν ἔν τῶν τοῦ ἴδιου σιγαριῶν κατάλληλον διὰ δεματιῶ, τότε ἔτρεχε ἐμπαχλατσῖς νά βρῆ τῶν ἀπαιτουμένων προότιεσ δεμασιῶν ἀπὸ ἄλλο σιγαρί πού εἰσρέσιετο ἐκεῖ κοντά -

Διὰ τὸ δέξιμον τῶν δεματιῶν ἐχρησίμευε καὶ εἰδιμόν ἔραχλειθ τὸ δηροῖον ὠνόμαστο «Κλιτενίκον». Τούτο ἦτο ἐπίσημθ, στρογγυλόν καὶ ἤχησθ ἦν τὰ ἔμωσ 30-40 σιγαριῶν σταχυῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἔχρησθ διὰ τὸ πλάσθ καὶ χύριεσ τῶν δεματιῶν.

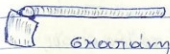
Ἐπῆρθε καὶ ἰδιαιτέροσ κόμπωσ δεματιῶσ πού ἐκρίετο «στρέβλα» -

3. Τὰ δεματία μετὰ τὸ δέξιμον καὶ μετὰ τὸ ἔσπερασ, συνεκέντρω-
νοντο εἰς ὠριζομένον μέρος τοῦ θεριζομένου ἀγροῦ καὶ ἔτοποθετοῦντο μετὰ ξῖν, ἔτσι, ὥστε τὰ σταχυια νά εὐρίσθωται πρὸσ τὰ μέσα, διὰ νά μὴν τρώχοντα ἀπὸ τὰ ζῶα - Συνεκέντρωνοντο καὶ ἐκείσζοντο πικτικῶσ εἰς χωροῦσ 40-50 δεματιῶν καὶ ὠνομάζοντο «τσειρένια» -

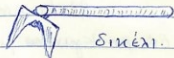
Εἰς τὸ πλάνθ μέρος τῶν τσειρνῖων ἐδίδετο καλῆκωσ μίεωσ διὰ νά μὴν εἰδέρχοντα τὰ βρόκινα ὕδατα -

Ε. Συγκομιδή των γεωμύλων.

1. Δεν ενθουσιάζονται την άριστη προνοοχία της καλλιέργειας της σταβάτας. Πάντως από την εποχή της ευμακαροτάσεως των έδω καλλιργείται. Η σπορά της σταβάτας γίνεται δύο φορές τον χρόνο. Μία κατά τον Φεβρουάριο και μία κατά τον Αύγουστο μήνα. -
2. Η εξαγωγή της σταβάτας από το χωράφι γίνεται με την σκαπάνη ή το δικέλι.

σκαπάνη

δικέλι.

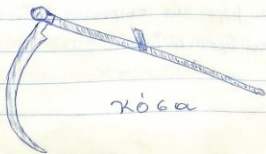
στ. Συγκομιδή του βασιού

1. Ήταν ιδιόμορφο παλαιότερον και σήμερα η διατροφή των ζώων κατά τη χειμώνα με ξηρό τριφύλλι, βανό, κίονα κλπ. Η καλλιέργεια δέ ως εξής:

Βανός Μετά το άρρωμα του χωραφίου εσθέρναι το υριδαρι ή την βρύση περαχτά. Κατά τον Μάιον μήνα και όταν το σπέρμα εσθέρναι ειν τα φάλα εκσπέρναι με κόβαν, εσθέρναι επί 3-4 ήμερας και παύειν με το δικέλι συνεκτρώνεται εις σωρούς, επείτα χύμα μεταφέρου εις αποθήκας ή εγίνετο κουκουλις (θυμονίς). -

Τριφύλλι Μετά το άρρωμα και την σπορά και όταν το τριφύλλι χίρει 30-40 σόντας, κόβεται με την κόβαν. Στεχνώνει επί 3-4 ήμερας και συκεκτρώνεται εις σωρούς και κατόπιν μεταφέρται εις αυ αποθήκων προς φύλαξιν. -

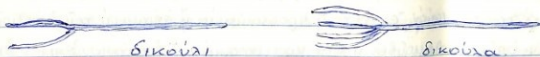
Βίκος Σπέρνεται κατά τον Φεβρουάριον μήνα και θερίζεται με κόβαν κατά τον Μάιον. Συκεκτρώνεται εις σωρούς με το δικέλι και μεταφέρται χύμα προς φύλαξιν εις την αποθήκην. -
2. Ο βανός θερίζεται με κόβαν και βανίως με λελέκι.

κόβα

3. Τό αόρτο εξηραίνεται εἰς τό ἴδιο χωράφι ἔπι 3-4 ἡμέρας. Κατά διαστήματα ἐχυρίζετο μέ τό δικούλι.

Ἐδαγωγός

- α) 1. Μετά τὴν θερσίμόν τὰ θεμάτια συνκεντρώνοντο εἰς τό χωράφι εἰς τειρένια. Ὅταν ἔτελείωντε ὁ θερσίμός ἀπό ὅλα τὰ χωράφια, τότε ἤρχιζε ἡ μεταφορά οὐτῶν μέ τὰ ζῶα ἢ τὰ κάρα εἰς εἰδιμόν χωρόν τὰ ἀλώνια. -
2. Μετά τὴν μεταφοράν (τό κουβίλιωμα) τὰ θεμάτια συνκεντρώνοντο καί ἐτοποθετοῦντο μέ τάξιν εἰς ἕνα χωρόν (τοποῦ ἤτο βολικιώτερον) εἰς θεμωνιά. - Ἡ θεμωνιά ἔπρεπε τὰ ἴδια μέ τέχνη, διότι διαφορετικῶς μέ τὴν αἶρα διαέκαλούσε. Αὐτήν κατασκεύαζον οἱ χειροτέτεροι, οἱ πεπιραμένοι. Ἐποθετοῦντο τὰ θεμάτια εἰς εἰδιμόν, ἔπι 15-20 θεμάτια μέ τὰ εἰδιμόν ἤτοι τὰ μέθοι. Ἐπὶ αὐτῶν εἰς εἰδιμόν ἔπρεπε ἄλλη καὶ ἄλλη ἔκθεραστῆσαν ἅπαν ὀρθογώνιον πυραμίδι ἢ πολλῶν ἄλλων καὶ ἀνωκυμνῶν. Εἰς τὴν κορυφήν τῆς πυραμίδος ἔβαζον θεμάτια μέ τὰ εἰδιμόν πρὸς τὰ ἔξω καί μέ μῆθρον πρὸς τὰ κάτω, ὥστε νά μή βῆσιν νερό ἢ θεμωνιά. -
3. Ἐπὶ τὸν ἀνένειοθεν ἀλώνια εἰς τό χωρίον. Ταῦτα μάλιστα ὄχι μόνον δέν ἔευαλλιτροῦντο, ἀλλά καί ἐσυντροῦντο κανονικῶς. -
4. Τὰ ἀλώνια κατασκευάζοντο ἔξω τοῦ χωρίου καί εἰς ἀνοικτόν μέρος. ἦτο εἰδιμόν ἢ τοποθεσία αὐτῆ γιά ἀλώνια καί ἐχυρωμοποιούοντο ἀποκατασκευῶν καί μόνον διαίτην τὸν βοσπόν. -
5. Τ' ἀλώνια, ἦτο μία μεγάλη ἔευτασις ἔξω τοῦ χωρίου. Ἡ τοποθεσία αὐτῆ ἦτο χωρισμένη εἰς μικρότερα μέρη (ἀλώνια). Κάθε τεμάχιον (ἀλώνι) ἀνήκον εἰς μίαν οἰκογένειαν, ὄλον καί ἀλώνιζε. -
6. Τό ἀλώνιωμα ἤρχιζε τὸν Μούλιον καί ἔληγε τὸν Σεπτέμβριον. -
7. Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐδαγωγίου ἔγινετο ὡς ἔξω.

Κατ' ἄρτιν ἔκοβοῦντο τὰ αόρτα εἰς τὰ μέθοι. Ἐπειτα ἰσοπεδοῦντο.

το τό μέρος μέ τήν εκκαλίαν. Μετά ἔβρισκετο καί ἔρριπτον ἐλάνω ἄχυρον καί τό ἔτραβοῦσαν μέ εἰδιόν λιθινόν κύλινδρον, ὥστε ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀλωνιοῦ νά χίμη ἴσως καί καθαρή.

3. Μετά τόν θέρημόν ἔχινετο ἡ προετοιμασία ἡ ἐπιουική τοῦ ἀλωνιοῦ.

«Θηοῦ ὑψηρόν λαμοῦβες ἡ ἦτο κατετραμένῃ ἡ ἐπράνετα, ἔχινετο ἐσάλειψις τοῦ δαπέδου μέ πηλόν ἐν χύμαστος ἡ ἐνὶ ὄψις διά μείγμαστος κόπρον βοῶν καί ἀχείρων.

9. Ἡ προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καί ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ δέν ἔχιντο ὑβριμένῃν ἡμέραν ἡ ὥραν.

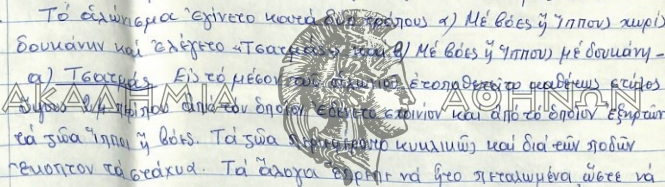
10. Τά δεμάτια ἔτοποθετοῦντο εἰς τό ἀλώνι κυκλιῶς καί μέ τό σταίχνα πρὸς τό κέντρον τοῦ κύλου. Μετά τήν τοποθέτησιν, εἰς μέ τό λελέκι ἔκοπτε τὰ δεμασιακά, τὰ ὄρσια, ἀφού ἔτραβοῦσε ἐσωρόριζε εἰς τό ἀλώνι.

11. Τό ἀλώνισμα ἔχινετο κατά δύο τρόπους α) Μέ βόες ἡ ἵππων κυρίως δουκάνην καί ἐδέχετο «Τσατράς» καί β) Μέ βόες ἡ ἵππων μέ δουκάνην.

α) Τσατράς. Εἰς τό μέρος τοῦ ἀλωνιοῦ ἐτοποθετοῦντο κατόπις ἑκάστων δύο ἡ τρεῖς ἀπό τόν θηοῦν ἐόνητο εἰσόνιον καί ἀπό τό ὄρσιον ἐξήρτων τὰ ζῶα ἵππων ἡ βόες. Τά ζῶα ἐστηνέσαντο κυκλιῶς καί διά τῶν ποδῶν ἔθειστον τό σταίχνα. Τά ἄλοχα ἔρριπτο νά ἦτο πηταλωμένα, ὥστε νά κόπουν τό σταίχνα εὐκόλως.

β) Ἐπὶ τήν δὺν τρόποι. Ὁ ἕνας τρόπος εἶναι: Κάθεσαι εἰς τό κέντρον τοῦ ἀλωνιοῦ ἕνας ἄνδρας, ὁ ὁποῖος κρατεῖ τήν ἄκρην τοῦ εἰσόνιοῦ εἰς τό ὄρσιον κρατεῖναι τὰ ζῶα καί ἀφίνει ἡ ματεῖν τό εἰσόνι, ἀναλόγῃ θροῦ θέλει νά σταθῆν τό ἀλώνι. Πίσω δέ τῶν ζῶων ὑφάρκει ἕνας μικρός μέ καμοντεῖν, ὁ ὁποῖος κεντηῖ τὰ ζῶα διά νά τρέξουν, ὥστε νά κόβουναι γρήγορα τὰ σταίχνα.

Κατά τόν δεύτερον τρόπον τὰ ζῶα δέονται μεταξὺ τῶν αὐτῶ τό κασίτερι καί τό ζῶον πρὸ εὐρίσκειται πρὸς τό μέρος τοῦ στόλου δένδρου μέ ἕνα εἰσόνι, τοῦ ὁποῖου τό μήκος εἶναι τόσον, ὅσον καί ἡ ἀκτὴν τοῦ κύλου τοῦ ἀλωνιοῦ. Ὁ μικρός κτηρῖα τὰ ζῶα διά νά τρέξουν. Κατά τὸ χύρισμα σταθιέρονται τὰ ζῶα, τό εἰσόνι ματεῖναι εἰς τόν στόλον.

και το άλλοι γρατίζεται ολο. Όταν μαζαφή το ελαιό και ο κύμιος γίνει πολύ μικρός, ώστε να μη μπορούν τα ζώα να μυνηθούν, τότε λύνουν το ελαιό και βάζουν το έξωτεριμό ζωο προς τα μέσα και το μέσα προς το έξω. Τα ζώα ητριφέρονται τώρα πάλι κυκλιώ, αλλά αντίθετως, ώστε να διασταυρώνονται τα γρατσημένα των ζώων, και να επόζουν τα σταχυ εθμοώτερον. —

γ) °Ο άλωτημός με δουμάνη. — Η δουμάνη ήτο εν ύδω τεμάχια ^{των άλων} ελαιό ή όμοια ήτο ήλιωμένη εις τήν κότεν ήλιφόνεια με κολλερές ειλής, ήε (σταγμακόλετες). Η δουμάνη εάρκετο κυκλιώ όπο βόες, ήμιονες ή ίππους.

°Ο τρόπος αΐτός άλωτημού ήτο και ο ευνηθέτερος, διότι μ' αΐτόν τήν τροφή γίνεται καλύτερον άχυρον διά τα ζώα. Τήν δουμάνην επρομηθειόντο από πλανοδίου πωχιάς.

Σήμερον ο άλωτημός γίνεται με θερισοαίωνεσιμάς μηχανάς.

Με δουμάνη ήλωνίζοντο εΐς τήν άλωτηριά, τα κομιά και τα κρεβιά. Σπανίως ήλωνίζοντο δια τήν τροφή των ζώων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**
Ο άλωτημός άρξισε εΐς τήν άλωτηριά (σταγμακόλετες) μετά τας άπογευματινάς ώρας (4 η ώρα περίπου) εΐτε και εσεΐωχτ ο άλωτημός τήν ήμέραν αΐτήν. —

19. Άλωτητιά Έραδεία.

 Τό δικούλι.

Τούτο εχρησίμενε διά τό γύρισμα των σταχυών, όταν αΐωχμ τα δεμάτια δέν εΐχον κοπή καλά —

 Τό καρπολόχι.

Τό καρπολόχι εχρησίμενε διά τό γύρισμα τού άλωτηού, όταν τα σταχυα εΐκόνησαν και εΐχιναν άχυρο.

 Τό φευάρι.

Εχρησίμενε και αυτό διά τό γύρισμα τού άλωτηού, όταν τό άχυρο ήτο σκεδόν εΐσομο και εΐκόνησαν όλα τα σταχυα —

22. Οι επισώρευτες χέρσες δέν γυρίζουν ιδιαίτερα τραχιά ή γράβες, αί ό-
ποιαι να έλεγοντο κατά τόν άλωνισμό ή και τό ποσίσημα τών σταχυών.

23. Είς Ανατ. Θράκην διά πρώην φοράν έχινε χρείαι άλωνιστικῆς μηχανῆς
(σπασόσα) τό 1906 καί ερηρομηθέθη αὐτή Έλλην. Ίδιώτως -

Είς τήν Γιάννουκην ὑπάρχε πρό τοῦ 1920 καί τήν ερηρομηθέθουσαν οί με-
γάλοι χειμεζόμενοι (Χαρακόπου-Παπαγεωργίου κλπ.)

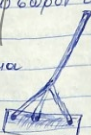
Ἡ μηχανή μεταφέρτε εἰς τόν τόπον τοῦ άλωνισμού ἔην καί ἔσοποθετεῖτο.

Κατόπι εδίδοντο τά δεμάτια μέ τό διουλί ἀπό τόν παραδύρον εἰς τόν
κόστην, ὁ ὁποῖος ἀφού ἔνοθε μέ τόν σβανά τά δεματικῆ, εδίδοντο εἰς ὡ
καί στήν, ὁ ὁποῖος τά ἔρριπτε εἰς τήν τρόμπαν τῆς μηχανῆς - Οὕτω
ἔγινε τό άλωνισμό καί ὁ χωρισμός τοῦ μαρητοῦ ἀπό τό ἄχυρον. -

Β' Λιχνισμός

1. Οἱ άλωνισμένοι στάχυες, οἱ ποισάμενοι διά τό λιχνισμό ἔλεγοντο
λεῖψμα ἢ καί κατ' ἄλλους μάστακα. Τό λέψμα συντηροῦντο μέ ἕν
ἐργάσιον τό ὁποῖον ὀνομάζεται "Ατ. Θράκης ἰσόμενον "παπαδιά", καί
οἱ ἐν Φιλιππουπόλεως ἢ Γκιρμαλίκης, ἐρ σωρόν τόν ὁποῖον ἰσόμενον
ἢ λαμπύρι.

2. Ο σχηματιζόμενος σωρός εἶχε σχῆμα
τεπίμικτες καί ἔσχηματιζετο πινάκῳ
τοῦ Ανατολικοῦ ἀνθρώπου, διά τό λιχνισμό.

Παπαδιά ἢ χειροποίητό
ἢ καί σβείρα

Ἡ θράκω εἰς τόν σωρόν δέν ἔβαρφώνετο τίποτε, οὔτε εἶχον ἔδιμόν τι. -

3. Τό ανέμισμα ἔγινετο μέ δύο ἐργαλεῖα. Κατ' ἀρχήν, διά τήν φύση
τό ἄχυρον, καί λιχνισμα γίνεταί μέ τό καρποτόρι ἢ λιχνιστήρι. Μετά διά τήν
σηκάνεσιν ὁ καρπός καί τήν φύσην τά ὑπόλοιπα πινάκῳ ἄχυρον, ὁ λιχνισμός
γίνεταί μέ τό φευάρι. -

Καρποτόρι ἢ Λιχνιστήρι

Φευάρι

3. Τό λίκνισμα γίνεται κυρίως από τους άνδρες, οι οποίοι εχνάρισαν τον τρόπον του λίκνισματος. Σημανώς έφησαν λικνιστάς επί άμοιβή.

Συνήθως, εις τας ημερησίους αυτάς, έφερτον οι ευγενής, φίλοι ή γέροντες και έβούδουν εις τό λίκνισμα.

4. Τα κονδρά τεμάκια των σταχύνων τά όποια παραμένουν μετά τό λίκνισμα λέγονται « Κότσαλα ». Τα κότσαλα αποχωρίζοντο μέ τό δριμόνι. Δέν ευνιθίζεται δεύτερον ειλώνισμα διά να αποφοιωθώ ο σίτος. —

5. Δέν γίνεται γίνεται δεύτερον ειλώνισμα. —

6. Μετά τό λίκνισμα διά τον αποχωρισμόν των κονδρών τεμακίων των σταχύνων από τον καρπόν γίνεται τό δριμόνισμα και κατόπιν τό κοσκίνισμα.

Τό δριμόνι είχε όπας μεγαλυτέρας, ενώ τό κοσκίνο μικροτέρες. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

7. Μετά τό δριμόνισμα και κοσκίνισμα ο καρπός σηματούζεται εις σωρόν. Η σωρευσις του καρπού γίνεται μέ φτυάρι και εις τό τέλος έπι αυ σωρών και έπι της κορυφής ετοποθετείτο τό φτυάρι, από έκαράβετο σταυρός. Τέλος ο παραχυρός υφάριετο τον σίτον και έλεγε « Καλή χρονιά ». Τούτο όρμος έχινετο μόνον έπι του πρώτου και τελευταίου σωρόν των παραχυρών. —

8. Δεν ενδυμούται οι έπιζώντες χέροι άλλα έδιμα. —

9. Όταν ο σίτος ήτο έτοιμος, εις σωρόν εις τό ειλώνι, έπρεπε να καταβληθώ ή δεκάτη. Ο δεκατησιτής περιερίετο εις τά ειλώνα και διαν ήσαν όλα έτοιμα ήρχετο και έρετρούσε τον σίτον. Αν δέν προελάβηεν εσφράγιστε τον σωρόν εις τας 4 σημεία μέ ειδικά σανάκια, οι όποια έφηναν άποστηλέματα. —

Τό μέτρομα του σωρού έγινετο μέ ειδικά δοχεία, τά όποια ήσαν

διαφόρων πυρρετιμότητας. Ταύτα ἦσαν 1) τὸ εἰνιάκι = 6 δοῦδες
2) τὸ ἀχάρι = 12 δοῦδες (τὸ διπλὸ ἀχάρι = 24 δοῦδες ἢ ἕν ὑπό
ἢ σταμπόλι). -

2. Εἰς τὸ ἀλώνι δὲν κατεβάλλοντο ἄλλα βάρη - Ὁ λαπᾶς, ὁ ἀφροσύλα-
κας καὶ ἐπιπύροντο εἰς τὸ ἐπιτι ἀναλόγως τῆς συμφορίας εἰς τρήμη.
Σηανίως μέ σίτον. -

3. Μετὰ τὸν εἰλωνισμὸν ὁ καρπὸς μεταφέρτετο ἔντος τῆς οἰκίας καὶ ἐτοπο-
θεκεῖτο εἰς τὸ ἀχάρι. Τοῦτο ἦτο ξύλινο μέ βανίδας ἢ καὶ πλεκτὸ μέ
λίχαρια. Τὰ ξύλινα μέ βανίδας ἦσαν εὐκατακλιμένα καὶ εἰς τὸ πᾶσι μέ-
ρος εἶχαν θυρίδα ἀπὸ τὸ ἀδιάστημα.

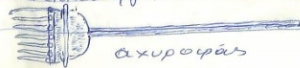
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὰ πλεκτὰ ἦσαν μέ λίχαρια ἢ ἀπτεροῦνα καὶ ἐσωτερικῶς ἠλεῖοντο
μέ ἡλὸν ἢ καὶ μείγματος κόπρου βάρη. Ταῦτα ἦσαν πυρρετιμότητες ἀν-
λόγως εἰς προβλεπόμενης παραγωγῆς ἐκείτου. Ἡ ἐξαγωγή ἐρρίπτεται
ἀπὸ θυρίδα ἢ ἔσθρα εὑρίσκετο εἰς τὴν ἐδαφὶ τοῦ ἀχάριου.

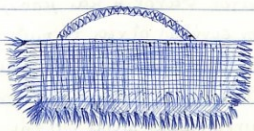
4. Τὸ ἄχυρον ἀπλεθνεύετο εἰς τὸν ἀχυρῶνα ἐνώπιον τοῦ χωρίου.
Μεταφέρτετο μέ τὰ βοῖδάμαξα. Ἡ βοῖδάμαξα ἦτο εἰδικῶς κατασκευα-
σμένη διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. ἦτο πλεχμένη εἰς τὸ ἄνω μέρος αὐτῆς μέ βέργες
φουντουσιᾶς ἢ λίχαρίας διὰ νὰ δύναται νὰ μεταφέρει ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλυτέραν
πρόσθετα. Ἡ πᾶσι αὐτὸν τὸν τρόπον διασκευασμένη βοῖδάμαξα ελεγετο

Πλοκαρία ἢ καλαμικὸ - Τὸ ἄχυρον κατόπιν ἐρρίπτετο
εἰς τὸν ἀχυρῶνα ἀπὸ εἰδικῶν πρὸς τοῦτο ἀνοικμένων παράθυρον τὸ
ὅποιον εὑρίσκετο εἰς ὕψος 2,50-3 μέτρα ἄνω τοῦ ἐδάφους.
Ἐρρίπτετο δὲ διὰ εἰδικῶν ἔργαλειον τὸ ὀνομαζόμενον «Ἀχυροφᾶς».

5. Η διαλογή του σπόρου γίνεται κατά την διάρκεια του θερισμού.
 Ξεχωρίζουν τα καλύτερα στάχυα, τα δησία και αλώνιζον χωριστά
 διὰ τὰ πιάνουν καλόν σπόρον. - Κατ' άλλους καί κατά τό αλώνισμα
 'εδιάλεχον τόν καλύτερον σπόρον. -
6. Κατά τήν διαλογήν τοῦ σπόρου πρό τοῦ θερισμοῦ κατεσκευάζον
 σπλέγμα, τό ὁποῖον ἐφυλάσσετε εἰς τό εἰκονοστάσι. Τοῦτο ἔχειτο
 χτένι ἢ σταχολόχος καί ἐφυλάσσετε μέχρι τοῦ ἐπομένου ἔτους.

ΔΙ' ΕΤΗΣ ΑΙ ΠΥΡΑΙ

9' Α Δι' πρόσφρατες ἐξ ἡλιδίου ἐκκεντρῶν ἀνάπτου φωτιά κατά τήν
 ἡμέραν τῆς Μ. Σαραβτικῆς τῆς ἑσπ. ἐξ ἀπό τήν ἐπιπέσειον.

Γύρω ἀπό τήν φωτιά συνκεντρῶντο πολύς κόσμος καί κυρίως παιδιά,
 καί ὁποῖα καί ξενικοῦσαν κοντά ἀπὸ τῆς φωτιάς -

Τό Μ. Σάββατον τό μεσημέρι ἔβαιναν ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα, τό ὁποῖον
 ἔβηρτωνόντων εἰς παραπήγειον δένδρον, κοντά εἰς τήν ἐπιπέσειον. Τό ὁμοί-
 ωμα αὐτό ὄλα τά παιδιά ἐκιδροκοῦσαν καί οἱ μεγάλοι ἐπροβολεῖσαν.

Τήν ἴδιαν δέ ἡμέραν τόν ἔβαιναν εἰς τήν πυράν -

Εἰς τό χωρίον Ὀδημύσιον τῆς Μ. Ἀσίας ἤναπτον πυράν τήν ἡμέραν τῆς
 ἀσιόφρα. Τήν πυράν ἤναπτον πλησίον τοῦ χωρίου. Γύρω δέ αὐτῆ συνκεν-
 τρῶντο οἱ χῆροι, νῆοι, παιδιά καί ἑτέροι τῆς φωτιάς ἔβηρτων ἄλατι -

Μέ τῶν χροσῶν πού ἐδημιουργεῖτο οἱ νῆοι ἐπιδοῦσαν ἄνωθεν τῆς πυρῆς.
 Τότε ἔλέγοντο διόικερα ἀστέια. ἢ καὶ καὶ οἱ γύμνοι καί οἱ κοροῖ καί
 γὰ σημαίνον εἰς τοῦ ταδε... τό θρ....

Ἡ πρὸς πυράν καίτοις ὕλη συνκεντρῶντο ὁπό τῶν νῆων 1-2 ἔβδο-
 μαίνας ἔνωριερον. -

- Εἰς τὸ χωρίον Μηρῶνα τῶν Ν. Ἀσίας (χοντὰ εἰς τὴν Σμύρνην) ἔσται τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ἀπριλίου ἡναπτον πυρᾶν. Εἰς τὴν πυρᾶν ἔρριπται ὅλοι τὰ σκεφάλια, τῆς προηγουμένης στρατομαχίᾳς διὰ νὰ φύξουν τὰ ξύρα -

Σήμερον, εἰς τὸ χωρίον Γιάννουλη, τὸ ἀνάμμα πυρᾶς γίνεται μόνον παρὰ τὴν ἀδομιρὰ - Ἐπιπέδῳ δὲ δὲν ὑπάρχει ἄλλη καίριμος ἕλγ, εἰς τὴν πυρᾶν ρίπτον τροχοὺς αὐτοκινητῶν ἢ τρακτέρ. Ταῦτα ἔρριπται

2. Τὴν φωτιάν ἀπόμασον φανόν ἢ καὶ μπουμπούνα -

3. Τὴν πυρᾶν ἡναπτον συνήθως οἱ γέροι, τὰ παιδιά -

3. Τὰ ξύλα, τοὺς θάμνους ἢ καὶ τοὺς τροχοὺς αὐτοκινητῶν συλλέγουσι οἱ γέροι 1-2 ἑβδομάδας ἔνωπιτροι - Ταῦτα ἤρπασον ὅπου τὰ εὐρέως -

Εἰς τὸ Κασσιμὴ συνεκίτητον κέβρα διὰ τὴν πυρᾶν.

Οἱ συμφορῆ γέροι, κάνουν ἀόμιμνη, ἐπιεραξεία, διὰ νὰ συμφορῆθουν τροχοὺς αὐτοκινητῶν - Κρίθου αὐτοῦ ὅπου τοὺς κατακίθουν -

3. Τὰ παιδιά τῶν αὐτῶν χητοπῶν συμφορῆθουν τὴν καίριμος ἕλγ εἰς ἕκ ἀεθρῶν ἄλλοι μέρη, τεχνικότερον ἢ πρὸς τὸ ἐπιεθρῶν τῶν πυρῶν.

4) Παλαιότεροι ἔχοντο ξύρα καὶ πολλὰ πορτοκί, εὐχρηστο ἄσματα καὶ πολλὰ ἀεθρῶν, τὰ ὅποισι καταγράφον ἀνιέρω -

2) Τὰ παιδιμάτα καὶ οἱ χοροὶ πάντοτε ἔχονταν καὶ γίνονται εἰς ὅλας τὰς πυρᾶς καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη -

3) Ταῦτα ἀναφέρονται ἀνιέρω; βούρλα, ξύλα, κέβρα, σκεφάλια πρλομῆξ καὶ τροχοὶ αὐτοκινητῶν ἢ τρακτέρ -

4) Καί: Εἰς τὴν στρατομάχην τῶν Ἀιδινίων τὸ ὄμοιωμα τῶν ἰούδα. (πρὸς τὸν ἕρπει ἀνιέρω) -

5. Εἰς τὸ χωρίον Γιάννουλη καὶ εἰς τὰ κρημνίσματα συμφορῆ αὐτὸ τὸ ἀνάμμα τῶν πυρᾶς γίνεται μόνον παρὰ εἰς ἀδομιρὰ - Ἐξ καίριμος ἕλγ χρησιμοποιεῖται ὁ τροχὸς αὐτοκινητῶν ἢ τρακτέρ. Συμφορῆθουν κρημνίσματα, παιδομορῶν, γίνονται χοροὶ, γίνονται εὐσθεῖς καὶ γίνονται ἔργον αὐτῶν -

Γιάννουλη 20-3-1970. — *[Signature]*

